

בית משפט השלום בחיפה

תא"ק 17273-07-12 רפאילוב נ' קשר ספורט בע"מ מועדון כדורגל מכבי חיפה

מספר בקשה: 1

בפני כב' השופט אייל דורון

קשר ספורט בע"מ (מועדון כדורגל מכבי חיפה)
ע"י עוה"ד עמר, רייטר, ז'אן, שוכטוביץ' ושות'

המבקשת (הנתבעת)

נגד

ליאור רפאילוב
ע"י עו"ד שי טויסטר

המשיב (התובע)

החלטה

בפניי בקשה לעיכוב הליכים בהתאם לסעיף 5 [לחוק הבוררות](#), תשכ"ח-1968 ("חוק הבוררות").

התובע הינו שחקן כדורגל מקצועני אשר התקשר בהסכמים עם הנתבעת ושיחק בשורותיה מספר שנים.

התובע הגיש כנגד הנתבעת תביעה כספית בסך 2,400,000 ₪. בתביעה נטען כי בהתאם לתנאי ההתקשרות בין התובע והנתבעת, התובע זכאי לקבל 20% מכל תמורה עתידית שהנתבעת תקבל ממכירת הזכויות על התובע למועדון כדורגל בחו"ל, בניכוי הוצאות הנתבעת בקשר עם המכירה. עוד נטען בתביעה כי בחודש אוגוסט 2011 הגיעה הנתבעת לסיכום עם מועדון כדורגל הנמצא בעיר ברוז'י בבלגיה ("הרוכש") בדבר מכירת הזכויות על התובע תמורת סכום של 2,500,000 יורו, בתוספת סכומי כסף נוספים כלשהם להם תהא זכאית הנתבעת מתוך התמורה שיקבל הרוכש בעתיד ממכירת הזכויות על התובע, אם ימכור אותן הרוכש. לפיכך, נטען, התובע זכאי לקבל מן הנתבעת סכום השווה ל- 500,000 יורו, בניכוי הוצאות הנתבעת בקשר עם המכירה, ובתוספת חלק יחסי מהתמורה העתידית שהנתבעת עשויה לקבל מהרוכש ממכירה עתידית של הזכויות.

התביעה הוגשה בסדר דין מקוצר. הנתבעת הגישה בקשה להארכת מועד להגשת בקשת רשות להתגונן, ולאחר שעיינתי בכתב התביעה על נספחיו נעתי לבקשתה זו. בד בבד הגישה הנתבעת בקשה זו, בה טענה כי יש להורות על עיכוב ההליכים בתביעה הן בשל קיומה של חובת בורות החלה על הצדדים מכוח הדין, הן בשל קיומו של הסכם בורות בין הצדדים.

לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה לפיה דין הבקשה לעיכוב הליכים להתקבל.

סעיף 11 [לחוק הספורט](#), התשמ"ח-1988 ("חוק הספורט") קובע:

"(א) הסמכות הבלעדית לדון ולהחליט בעניינים הקשורים לפעילות במסגרת התאחדות או איגוד, תהיה בידי מוסדות השיפוט הפנימיים שנקבעו בתקנון לפי סעיף 10, ובהתאם להוראות שנקבעו בתקנון לפי אותו סעיף; ...".

גם אם אקבל את טענת התובע לפיה הטענות בתביעה אינן נמנות על העניינים "הקשורים לפעילות במסגרת התאחדות או איגוד" - ואני נוטה לקבלה אף שאיני רואה צורך להכריע בכך - יהא בכך רק כדי להביא לדחיית טענת הנתבעת בדבר בוררות חובה מכוח הוראות סעיף זה ב[חוק הספורט](#).

אלא שבכל מקרה דין טענות הנתבעת בדבר בוררות חובה מכוח הדין – מכוח הוראות [חוק הספורט](#) בשילוב עם הוראות תקנון המוסד לבוררות שהוקם בהתאם להוראות חוק הספורט – להתקבל.

סעיף 10 [לחוק הספורט](#), שכותרתו "תקנונים", קובע:

"(א) התאחדות או איגוד יתקינו תקנונים שיסדירו את הניהול התקיין של הענף או של ענפי הספורט שהם מרכזים, לרבות תקנונים בדבר משמעת, שיפוט פנימי, ובכלל זה מוסדות השיפוט הפנימיים וסדרי הדין שלפיהם ידונו – בכפוף לסעיף 11, העברת ספורטאים – בכפוף לסעיף 11א, וכן בדבר שכר ותשלומים לספורטאים, למאמנים ולבעלי תפקידים אחרים.

...

(ג) התקנונים האמורים יחייבו את אגודות הספורט, הספורטאים ובעלי התפקידים שבאותו ענף או באותם ענפי ספורט".

אין מחלוקת בין הצדדים כי ההתאחדות הישראלית לכדורגל ("ההתאחדות"), התקינה תקנונים בהתאם להוראות [חוק הספורט](#), ובין השאר התקינה את "תקנון המוסד לבוררות".

סעיף ג1. לתקנון המוסד לבוררות קובע:

"ג. תחולה
תקנון המוסד לבוררות חל על כל הקבוצות, השחקנים והמאמנים בכל הליגות וכן על כל בעל תפקיד כהגדרתו ב"תקנון בקרת תקציבים".

סעיף ה1. לתקנון המוסד לבוררות קובע:

"ה. הסכם בוררות
דין תקנון זה כדין הסכם בוררות לכל דבר ועניין ומהווה שטר בוררין".

סעיף 3 בתקנון המוסד לבוררות, שכותרתו "בוררות חובה", קובע כי:

"כל סכסוך המפורט בסעיף קטן 2 דלעיל [צ"ל סעיף 2 לעיל – ד.א.] יובא לדיון אך ורק במסגרת המוסד לבוררות".

ודוק; סעיף 3 לתקנון המוסד לבוררות הינו סעיף גורף. הוא **מחייב** דיון בכל סכסוך הבא בגדרי סעיף 2 לתקנון, אך ורק במסגרת של בוררות במוסד לבוררות. מקור כוחה של קביעת בוררות חובה זו – כפול. היא מבוססת הן על רכיב סטטוטורי בדמות הוראתו המפורשת של סעיף 10(ג) **לחוק הספורט**, הקובע כי התקנון יחייב את כל אגודות הספורט והספורטאים (ר' גם הוראת סעיף 1ג. לתקנון, שצוטט לעיל), והן על נסיון לשוות לה רכיב הסכמי הבא לידי ביטוי בסעיף 1ה. לתקנון, אשר קובע כי דין התקנון כדין הסכם בוררות, כאשר כל הגורמים הנוגעים בדבר ופועלים בענף ספורט מסויים מוחזקים כמודעים להוראות התקנון וכמי שנוטלים על עצמם מחוייבות למלא אחר הוראותיו.

השאלה המרכזית שיש לתת עליה את הדעת היא, אפוא, האם הסכסוך בין התובע לנתבעת בא בגדרי הסכסוכים המפורטים בסעיף 2 לתקנון? לטעמי, פשיטא כי התשובה לשאלה זו הינה בחיוב.

סעיף 2 לתקנון המוסד לבוררות, שכותרתו "**נושא הבוררות**", קובע, בין השאר:

- 2" **הבוררים ידונו:**
- א. ...
- ב. **בכל סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים שבין הקבוצה לשחקן או בין שחקן לקבוצה.**
- ז. (1) **מבלי לגרוע מכל האמור לעיל, לדון בכל סכסוך ו/או מחלוקת שבין קבוצות ו/או בין שחקנים ו/או בין מאמנים ו/או בין ממלאי תפקידים, בינם לבין עצמם ו/או בכל אחד [צ"ל בין כל אחד – ד.א.] מן המנויים לעיל – לבין משנהו, בכפוף לאמור בסעיף קטן (2) שלהלן.**
- (2) **באמור בסעיף קטן (1) דלעיל לא תיכללנה תביעות לנזקי גוף.**
- ח. "..."

התביעה מבוססת כל כולה על החוזה בין התובע והנתבעת. הסעיף הרלבנטי בחוזה, סעיף 7.1, עליו מבוססת התביעה, אף מצוטט במלואו בכתב התביעה. הכיצד ניתן לטעון כי תביעה המבוססת על סעיף בחוזה אינה באה בגדר "סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים"? ובכן מסתבר כי הדבר אפשרי. לפי הטענה, הסעיף עליו מבוססת התביעה הינו תנאי עסקי- מסחרי ועל כן אינו נכלל במסגרת היחסים החוזיים השוטפים. נטען כי "הסכסוך קשור ביחסים העסקיים שבין הצדדים ולא ביחסים הספורטיביים ו/או האחרים". טענה שניה בהקשר זה, הינה כי את התשלום שעל הנתבעת לשלם לתובע בשל מכירת הזכויות על התובע לרוכש יש לשלם רק לאחר מעבר התובע לקבוצה של הרוכש, והרי "עם מעברו לקבוצה הרוכשת פוקעים היחסים החוזיים שהיו לשחקן עד שלב המעבר".

לא ניתן לקבל אף אחת מטענות התובע בהקשר זה. הנסיון לערוך אבחנה בין יחסים עסקיים ליחסים חוזיים, הינו מלאכותי, אם להשתמש בלשון עדינה. שהרי היחסים העסקיים הם חלק מתנאי ההתקשרות החוזית, ומשום כך חלק מן היחסים החוזיים. הנסיון להיבנות מטענה בדבר פקיעת היחסים החוזיים, אף הוא אינו במקומו, בלשון המעטה. שהרי אפילו היינו מדברים בתניית בוררות חוזית גרידא - תניית בוררות בחוזה היא מסוג התניות שנועדו להסדיר את היחסים המשפטיים בין הצדדים במקרה בו הסתיים החוזה וממשיכה, על כן, לחול גם במקרה של חוזה שתוקפו פקע מאחר ובוטל או של חוזה אשר הותלה בתנאי מתלה שלא התקיים וכלל לא נכנס

לתוקפו [רע"א 4986/08 TYCO BUILDING SERVIES נ' אלבקס וידיאו בע"מ (12.4.2010)], פסק דינו של כב' השופט עמית]. מקל וחומר ממשיכה תניית בוררות לחול מקום בו אין מדובר בחוזה בטל ונטול תוקף מדעיקרא, ואפילו לא בחוזה שבוטל ותוקפו פקע, אלא בחוזה תקף לכל דבר ועניין שלא בוטל ע"י מי מהצדדים ולאחר תום תקופת ההתקשרות התגלע בין הצדדים סכסוך בנוגע לאליו. מקל וחומר בן בנו של קל וחומר כי יש לדחות טענה בדבר פגיעת היחסים החוזיים כאמתלה להימנע מניהול בוררות, מקום בו אין מדובר רק בתניית בוררות, היונקת כוחה כשלעצמה מהסכמת הצדדים הבאה לידי ביטוי בחוזה, אלא מדובר בחובת בוררות מכוח הדין המוחלט, באופן גורף על "כל סכסוך הנוגע ליחסים החוזיים", ואפילו יחסים אלו כבר פקעו, לשיטתו של מי מהצדדים לסכסוך.

אני קובע כי הסכסוך בין התובע לנתבעת נכלל, ובאופן מובהק, בסעיף 2. לתקנון המוסד לבוררות. אך אם נותר ספק, בא סעיף 2. לתקנון המוסד לבוררות ומסיר אותו. למרות ניסוחו הבלתי מוצלח של סעיף 2. באופן שאינו תואם את דרך הניסוח בסעיפיו הקטנים האחרים של סעיף 2 לתקנון מוסד לבוררות, ניכר כי מדובר בסעיף שנועד לשמש כמעין "סעיף-סל", לתוכו נופל כמעט כל סכסוך שניתן להעלות על הדעת בין הנפשות הפועלות בענף הכדורגל.

נמצא; מאחר והסכסוך נכנס בגדר הסכסוכים המנויים בסעיף 2 של תקנון המוסד לבוררות, אזי בהתאם לסעיף 3 של תקנון המוסד לבוררות, אשר לו תוקף מחייב מכוח הוראת סעיף 10(ג) [לחוק הספורט](#), חלה על שני הצדדים לסכסוך חובת בוררות מכוח הדין.

ראו והשוו:

- [ה"פ \(מחוזי, ת"א\) 1303/03 מועדון הכדורגל מכבי תל אביב נ' אבי נימני \(02.02.2004\)](#).
- בר"ע (ביה"ד הארצי לעבודה) 1020/00 **אברהם (אבי) כהן נ' מכבי תל אביב מחלקת הכדורגל** (18.6.2000), סעיפים 9.ג. - 9.ה., ואסמכתאות נוספות שם.
- תיק עב' (ביה"ד האזורי לעבודה, ת"א) 202343/99 **אגודה להתעמלות ולספורט מכבי תל אביב (אתלטיקה קלה) נ' בבקין** (12.6.2000).
- [ע"א 463/90 איגוד הכדורסל בישראל נ' ל.ב.ן לקידום כדורסל נשים, פ"ד מד\(2\) 806, 810 \(1990\)](#) (הגם שהדברים שנאמרו שם נאמרו בהקשר להתדיינות במוסדות שיפוט פנימיים לפי סעיף 11 [לחוק הספורט](#), בנוגע לפעולות במסגרת האיגוד).

גם דין טענת הנתבעת בדבר הסכם בוררות בין הצדדים, בנוסף לחובת בוררות מכוח הדין – להתקבל.

החוזה בין הצדדים מורכב למעשה משני חלקים: טופס הסכם שחקנים סטנדרטי (בהתאם לתקנון בקרת תקציבים של ההתאחדות) בתוכו ממלאים הצדדים פרטים שונים בכתב יד וכן מסמך מודפס שכותרתו "נספח לטופס הסכם שחקנים" ובו הוראות פרטניות נוספות שהוסכמו בין השחקן לקבוצה. הסעיף בנוגע לתשלום המגיע לכאורה לתובע מכל תמורה עתידית שתקבל הנתבעת ממכירת הזכויות עליו, הוא הסעיף עליו מבוססת למעשה התביעה, הינו סעיף 7.1 להסכם הפרטני.

הסכם זה מהווה כאמור נספח למסמך ההתקשרות הראשי - טופס הסכם השחקנים. סעיף 7 של טופס הסכם השחקנים עליו חתמו הצדדים קובע:

- "(א) **הצדדים מסכימים בזאת כי חילוקי דעות שבין הקבוצה לבין השחקן או בין השחקן לבין הקבוצה, בכל הקשור להוראות הסכם זה, יובאו להכרעת בורר שימונה מכוח תקנון המוסד לבוררות של ההתאחדות.**
- (ב) **הבוררות תתנהל בהתאם להוראות תקנון המוסד לבוררות של ההתאחדות."**

הנה כי כן, הצדדים חתמו על תניית בוררות ספציפית, ברורה ומפורשת, בכל הקשור להוראות ההסכם ביניהם, וברי כי גם ההסכם הפרטני, המהווה נספח להסכם השחקנים, בכלל זה. הדברים שנאמרו לעיל לעניין אבחנה מלאכותית בין תנאים עסקיים ליחסים חוזיים, ולעניין טענת פקיעת היחסים החוזיים, נכונים גם בהקשר זה. התובע לא הצביע על כל טעם אחר המצדיק הימנעות ממתן תוקף להסכם הבוררות בין הצדדים. יוער כי אפילו היה מתעורר ספק בדבר פרשנות תניית הבוררות - ולטעמי אין מתעורר כזה - ההלכה הינה כי לאור החשיבות הטמונה בכיבוד הסכמי בוררות "יטה בית המשפט לתת תוקף להסכם בוררות בין הצדדים וכאשר יידרש ליתן פרשנות לתניית בוררות יבחר הוא, מבין הפרשנויות האפשריות, את הפרשנות לפיה על הסכסוך בין הצדדים להתברר במסגרת בוררות על פני פרשנות לפיה יש לברר את הסכסוך לפני בית המשפט" [רע"א 8613/10 כספי תעופה בע"מ נ' JSC AEROAVIT AIRLINES (11.10.12)], סעיף 24 לפסק הדין, ואסמכתאות נוספות שם].

התובע טען כי הנתבעת לא הוכיחה את נכונותה לעשות את כל הדרוש לקיום הבוררות. התובע צירף התכתבות בין הצדדים, בגדרה, לשיטתו, דרש מהנתבעת להודיע לו אם היא מוכנה לקיים הליכי בוררות אולם הנתבעת, לטענתו, לא הגיבה ולא השיבה בשום צורה על בקשה זו.

בחנתי בעיון את ששת מכתבי ב"כ התובע (שצורפו כנספחים ג/1-6 לכתב התביעה) ואת שלושת מכתבי ב"כ הנתבעת שצורפו לתגובה לתשובה. סבורני כי יפים לענייננו דברים שנאמרו בספרו של י' שמעוני, **אופק חדש בבוררות – דיני בוררות עם ערכאת ערעור, התשס"ט-2009, בעמ' 216-217:**

"כאשר נשלחת תכתובת המתריעה על "הפרת חוזה" ו"פנייה לערכאות משפטיות" אין לראות בה בקשה להתדיין בבוררות. לכן, תשובה לתכתובת כזו, שאינה כוללת הצעה להתדיין בבוררות, אינה נחשבת כאי נכונות לקיום בוררות. רק אם תהא בתכתובת המתריעה בקשה מפורשת להתדיין בבוררות, אי אם יסרב מבקש העיכוב – ייחשב הדבר כאי נכונות מצידו לקיים את ההליך והוא לא יוכל לאחר מכן לדרוש את קיומו".

בענייננו, ראשית, במרבית מכתבי ב"כ התובע אין דרישה מפורשת וחד משמעית לקיום בוררות. במכתבים הראשונים מדובר על אפשרות להסדרת חילוקי הדעות להסדיר את הנושא בהליכי פישור, גישור או בוררות, או בכל דיון אחר, אשר תמנע פרסום המחלוקת ברבים כפי שיקרה אם תוגש תביעה לבית המשפט, דבר שנקודת ההנחה במכתבים אלה היא כי שני הצדדים אינם רוצים בו. ככל שחולף הזמן, מוקשח הטון במכתבי ב"כ התובע, אך רק במכתב האחרון, מיום 10.6.2012, נדרשת הנתבעת באופן ברור וחד משמעית להודיע אם היא מסכימה להתחיל מיד בהליכי בוררות.

שנית, אין במכתבי ב"כ הנתבעת סירוב של ממש מצד הנתבעת לקיום הליכי בוררות. במכתבי הנתבעת, האחרון שבהם מיום 12.3.12 יש התייחסות בעיקר לנסיון לתאם פגישה בנוכחות כל הנוגעים בדבר, לרבות התובע עצמו.

בשים לב לכלל נסיבות העניין, איני רואה מקום לקבוע כי התנהלות הנתבעת משקפת העדר נכונות מצידה לעשות את כל הדרוש לקיום הבוררות.

יש ממש בטענת ב"כ התובע כי על מבקש עיכוב ההליכים, ובענייננו – על הנתבעת, מוטל הנטל להוכיח כי היה מוכן לעשות את הדרוש לקיום הבוררות וכי עליו להביא ראיה פוזיטיבית כלשהי להוכחת נכונותו זו [ע"א 286/83 קמר נ' רובינסון-ליפסקי, פ"ד לז(4) 245 (1983); רע"א 254/88 קיבוץ קדרים נ' מורד, פ"ד מב(3) 74 (1988); רע"א 4921/06 א.ע.ג. חברה לבנין ופיתוח בע"מ נ' דומין (15.8.2006); ס' אוטולנגי בוררות – דין ונוהל, תשס"ה-2005, כרך א', עמ' 264-265]. הדרך השכיחה והמקובלת להוכחת נכונות המבקש הינה באמצעות תצהיר מטעמו של המבקש, הגם שבמקרים חריגים ניתן לקבוע כי נכונות המבקש עולה בבירור מן המסמכים שהונחו בפני בית המשפט אף בלא תצהיר כאמור. בענייננו, לאחר שהתרתי לנתבעת לצרף תצהיר בהקשר זה, אשר היה מקום לצרפו לכתחילה, הושלם החסר. תצהירו של מנכ"ל הנתבעת לא נסתר, וניתן לקבוע, אפוא, כי הנתבעת עמדה בנטל המוטל עליה בהקשר זה.

המסקנה הינה כי מתקיימים כל התנאים הקבועים בסעיף 5(א) לחוק הבוררות; יש הסכם בוררות בין הצדדים. התביעה שהוגשה מתייחסת לסכסוך שההסכם חל עליו. בעל דין שהוא צד להסכם מבקש את עיכוב ההליכים. המבקש היה, ועודנו, מוכן לקיום הבוררות. המבקש ביקש את עיכוב ההליכים לפני שטען לראשונה לגוף העניין. כאשר מתקיימים תנאים אלו, "הרי שכלל יעכב בית המשפט את ההליכים שבין הצדדים להסכם הבוררות, זולת אם מצא כי קיים טעם מיוחד לכך שהסכסוך לא יידון בבוררות" [סעיף 25 לפסק דינו של כב' השופט דנציגר ברע"א 4986/08 הנ"ל]. בענייננו, התובע לא הצביע על טעם מעין זה.

סיכומי של דבר – הנתבעת הראתה כי על הצדדים חלה חובת בוררות מכוח הדין ובהתאם להוראות תקנון המוסד לבוררות. הנתבעת הראתה כי בין הצדדים קיים הסכם בוררות, וכי מתקיימים כל התנאים הקבועים בסעיף 5 לחוק הבוררות.

אני מורה על עיכוב ההליכים בתביעה זו.

מאחר ודומני כי ייתכן והליך זה עשוי היה להתייתר אילו היתה הנתבעת מואילה ומשיבה לפניותיו של התובע באופן מעט שונה, אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"א כסלו תשע"ג, 05 דצמבר 2012, בהעדר הצדדים.

אייל דורון 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)